

บทคัดย่อ

สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเป็นองค์ประกอบสำคัญของสังคมไทย บ่งบอกถึงศิลปะและวิถีพัฒนาการของผู้นั้นในชุมชน การเล็งเห็นถึงคุณค่าของอัตลักษณ์วิถีชีวิตของชุมชนตลาดเก่าศาลายา ที่จะศึกษาวิจัยในผ่านบริบทเฉพาะตัวของชุมชนในอดีตจนถึงปัจจุบัน นำมาวิเคราะห์ ผ่านสถาปัตยกรรมภายใน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับท้องถิ่น สร้างทิศทางที่ชัดเจน และเป็นแบบอย่างให้กับสังคมอื่นๆ ท่ามกลางยุคสมัยของวัฒนธรรมต่างชาติ ที่หลังไหลเข้ามาสู่ประเทศไทย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงพัฒนาการของงานสถาปัตยกรรมภายในของชุมชนตลาดเก่าศาลายา ด้วยแนวคิดการบูรณะและอนุรักษ์ เรือนดั้งเดิม ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของงานสถาปัตยกรรมภายใน จากแนวคิดของงานวิจัยสนับสนุนให้ประชากรในชุมชนฯ เกิดการตระหนักถึงคุณค่าของทุนทางสังคมและอัตลักษณ์ของเรือนพื้นถิ่น งานวิจัยจะดำเนินการจากการประชุมกลุ่มย่อยกับชาวบ้าน พร้อมทั้งเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญในชุมชน และจากศึกษากรณีที่ได้คัดเลือกเพื่อวิเคราะห์ถึงรูปแบบของสถาปัตยกรรมภายในตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสถาปัตยกรรมภายในของชุมชน คือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การคมนาคม การเกิดขึ้นของตลาดแห่งใหม่ ส่งผลให้ชุมชนเกิดความชบเซา และประสบปัญหาด้านการท่องเที่ยว ด้วยความไม่เจตนาของชาวบ้านที่ต้องการจะพัฒนาบ้านเรือนตนเองให้มีความสะดวกสบาย เหมือนอย่างชุมชนบริเวณใกล้เคียงกัน โดยที่ลืมนึกถึงรากเหง้าของชุมชน คุณค่าทางสถาปัตยกรรมทั้งภายในที่เป็นเอกลักษณ์ ทำให้สิ่งที่กล่าวมาค่อยๆ สูญหายไปตามกาลเวลา การฟื้นฟูชุมชนตลาดเก่าศาลายาให้กับมาสู่ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว นั้น จำเป็นต้องเสริมสร้างความเข้าใจให้ชาวบ้านมีความตระหนักในคุณค่าของเรือนพื้นถิ่น พร้อมทั้งให้ชาวบ้านเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลของชุมชนสู่สาธารณะ การดำรงไว้ซึ่งรากเหง้าทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น อัตลักษณ์ จึงจะทำให้ชุมชนตลาดเก่าศาลายากลับมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม